

Sv. Miklavž

Zgodnji jesenski mrak se je že lovil okoli hiše, ko je učenka Milka sedla za mizo in silno lepo napisala pismo:

Ljubi sv. Miklavž!

Pridi, pridi in prinesi mi mnogo lepih daril. Ne pozabi, da si mi lani obljubil veliko govorečo punčko, če bom pridna vse leto. — Vedno sem mislila na Tvojo obljubo in sem se rada učila in delala. Moje naloge so bile v najlepšem redu. Doma in v šoli sem ubogala na prvo besedo in nikoli se nisem zlagala. Zato Te še enkrat prosim za punčko, za druge igrače in za sladčice. Tudi šolskih potrebščin bi bila zelo vesela. Prosim Te, ljubi svetnik, pripelji samo angele. Parkeljnov ni treba, ker se jih bojim. — Poljubljam ti drago cen prstan in Te željno pričakujem.

Meta Gornik, Mozirje št. 39.

Vsa vesela in srečna je deklica zalpila pismo, napisala naslov: »Sv. Miklavž, svetnik, v Nebesih. Ulica Svetih škofov«, potem je položila pismo na okno in hitela radostnih lic k večerji.

Ko je pa Metka že trdno spala v mehki postelji, je njena mati tudi pisala sv. Miklavžu. Solze so se ji lesketale v očeh ob besedah: »Žal, se Metka še danes ni odvadila lagati. Zato Te prosim, ljubi svetnik, pomagaj mi, da jo skupno odvadiva grde napake. Saj moja Metka res ni poredna, ni lena. — Rada se uči, rada doma pomaga, rada uboga — a vedno in vedno ji uhaja neresnica. Pomagaj ji, ker ji jaz ne morem.« Mati je položila pismo na okno, kjer je ležalo Metkino. Končno je le napočil predvečer sv. Miklavža. Pri Gornikovih so obednico zelo lepo pospravili, mizo so porinili v kot. Od vrat do nasprotnega zidu so položili lepo preprogo, ki je vodila do majhnega odra za sv. Miklavža. Ob vsaki strani odra je stala mizica za darila.

Ker je bila Metka edinka in ker je bilo pri Gornikovih vsega dovolj, so povabili na Miklavžev večer tudi revne sestrične Zdenko, Ružo in Zlato, ki so jih pripeljali njihovi starši.

Zunaj je snežilo, vse je bilo tiho, le semintja so zapeli kraguljčki na mirno drsečih saneh. V sobi so ugasnili luč in otroci so gledali v sivi mrak, kdaj se bodo odprla nebesa in kdaj se bo po luninem žarku pripeljal sv. Miklavž. — Niti dihati se niso upali. — V tem je zazvonilo v veži, v predsobi, vrata so se odprla na stežaj in v svetli luči je prikorakal mirno in blaženo bel angel, za njim rožnordeč, potem sinjemoder.

Otroci so planili k staršem, ki so sedeli ob zidu, se stisnili k njim in iz varnega objema radovedno gledali čudo. Za angeli je neskončno dostojanstveno prikorakal sv. Miklavž. Velik je bil in veličasten, njegova škofova kapa je segala visoko pod strop. Z levico se je opiral na krasno pozlačeno pastirsko palico, z desnico je blagoslavljal navzoče. Za mogočnim škofom je stopal pohlevni sv. Anton z velikansko knjigo. Angeli so neprestano pozvanjali — a v predsobi so rožljale verige s peklenskimi žvenketom in so od časa do časa neugnano zatulili parkeljni, tako da so se otroci stresli od groze.

Sv. Miklavž se je obrnil proti občinstvu, angeli so stopili pred mizice, parkeljni so morali ostati v predsobi, a vrat niso dali zapreti.

Miklavževa mašna obleka, križ na kapi, prstan na beli rokavici, pastirska palica, vse se je zlatilo v sami nebeški svetlobi. Dolga brada mu je segala čez pas in beli kodri so svetemu starčku pokrivali tilnik in pleča. Govoril je tako:

»Pozdravljam vas v imenu Očeta, Sina in Sv. Duha. Čul sem vaše klice, sprejel vaše povabilo in prečital vaša pisma. Zapustil sem sv. nebesa, da se na predvečer svojega godu nekoliko pomudim med vami, da vas obdarim a tudi posvarim, kjer je treba. Otroci,

moji ljubljenci, trudili ste se vse leto, da me zadovoljite, da se poboljšate. Mnogo se vam je posrečilo, a vendar je ostal tu in tam temen madež na vaši krasni beli opravi. — Sv. Anton je vse leto verno zapisoval v ono debelo knjigo, kar so mu javljali vaši angeli varuhi. — Sv. Anton, mili brat, seznanj nas z vrlinami in napakami, ki si jih zabeležil v knjigo.»

Sv. Anton je odprl knjigo in začel listati in čitati poglavje iz Mozirja:

»V šoli je drzno odgovarjala Ruža Sevnik.« — Otroci so se stresli, sv. Miklavž pa je velel: »Sv. Anton, čitaj brez imen, otroci bodo itak spoznali svoje napake.« Ponižni menih je nadaljeval: »Opravljala je svojo součenko. Zlagala se je gospodični učiteljici. Malomarno je izgubila računico. Popravila je red računske naloge in spremenila številko eno na štiri. Neusmiljeno je suvala mlajše součenke. Ošabno je prezirala revne deklice. Nagajala je sošolkam v cerkvi in v šoli med poukom, zavajala jih je v smeh. — Zasmehovala je stare revne ženice.« »Oh,« je vzdihnila deklica v kotu za mizo, parkeljni so zatulili, otroci so se privili k staršem, Miklavž je z roko pomiril rjovenje in Sv. Anton je nadaljeval: »Zapravljala je po nepotrebnem težko zasluženi denar svojih revnih staršev. V šoli je nalašč nasmetila po tleh. Izmaknila je doma iz shrambe steklenico sladkega malinovca in molčala, trdovratno molčala, ko so postrežnico po krivem obdolžili.«

Tu so parkeljni zarjovel in se privlivali v sobo. Ves kosmat in črn je bil prvi, z dolgo težko verigo je bil okoli sebe. Rdeč kakor peklenski plamen je bil drugi, zvijsal se je, skakal in sikal kakor živ ogenj. Kar zaganjal se je med ljudi. Tretji pa je imel na hrbtu velik koš za poredne otroke in — groza, iz koša je gledal nagajivi sosedov Tonček. Zaman se je trudil, da bi se oprostil in skočil na tla, privezan je bil. Iz jeze pa je kazal osle vsakemu, ki ga je pogledal. Sv. Miklavž je ukazal tretjemu parkeljnu, naj zapusti sobo, potem se je obrnil k sv. Antonu in rekel: »Mili

brat, dovolj smo že slišali napak, naj še malo pohvalimo ubogo deco. Ruža Sevnik, stopi k meni.«

Tresla se je, ko je stopala pred močnega svetnika. Nagovoril jo je tako: »Otrok zlati, ali si spoznala svoje napake?«

»Sem,« je pokimala Ruža.

»Dobro,« je zinič sv. Miklavž, v tem je pa že rdeči parkelj privlekel iz malhe raztrgano, umazano računico brez ovojnih listov in zatulil: »Poznaš, poznaš?«

»Moja je,« je zajecljala Ruža.

»Dobro, dobro, otrok,« jo je pomiril sv. Miklavž, »pohvaliti te moram zaradi lepega vedenja v šoli in doma. Rada se učiš, rada delaš, odkritosrčno priznavaš napake. Angel, obdari jo.«

Beli angel se je obrnil, vzel z mizice precej velik zavoj, ki ga je dal presrečni Ruži v roke. Poljubila je škofovo palico in odhitela k staršem.

Zdenka je hitro priznala, da je sv. Anton čital tudi njene napake. Ko je rdeči parkelj razgrnil pred občinstvom nedodelan umazan prtiček, je takoj skesano pokimala, da je nečedno ročno delo njeno.

Sv. Miklavž jo je pohvalil zaradi odkritosrčnosti in dobrotljivosti napram revežem. Velik zavoj ji je izročil rožnordeči angel.

»Zlata Glavnik,« je poklical sv. Miklavž.

Boječe se je deklica približevala odru. Ko je pa zrla blagemu svetniku v dobre oči, jo je minil strah.

»Ali je sv. Anton čital tudi tvoje napake?«

»Jih je. Skoro vse imam na vesti,« je skesano odgovorila Zlata.

»Naštej mi šest resnic,« je zahteval blagi škof. Zlata še ni odmolila, ko je že imela v rokah težek zavoj. Poklonila se je svetnikoma, angelom in srečno hitela k ljubi materi v kot.

»Meta Gornik,« se je razlegalo po sobi. Prihitela je mala Metka pred oder in se globoko priklonila.

»Ali si spoznala med naštetimi napakami tudi svoje?«

»Ne, nisem,« je tajila Metka.

»Ali nisi brezbrizno izgubila računi-
ce?«

»Ne, nisem.«

»Ali nisi zavajala součenke k smehu
in šepetanju v šoli med poukom?«

»Ne, nisem!«

»Ali nisi lahkomišelnostno zapravljala
denarja svojih staršev?«

»Ne, nisem.«

»Ali nisi nikoli lagala? V šoli? Do-
ma?«

»Nisem, nisem, nikoli nisem,« je za-
jokala Metka.

»Vendar, otrok, ubogi otrok, ti si la-
gala. Tudi zdaj lažeš, ko ti izprašujem
vest. Laž je grda razvada. Laž je greh.
Ne morem te pohvaliti, ne morem ti
dati lepega darila. Tu vzemi za spomin
črnega kosmatega parkeljna, ki mu visi
dolgi rdeči jezik do pasu. Pogled nanj
te odvadi strašne napake. Zbogom.«

Žalostno, s povešeno glavo je hitela
Metka v mamino naročje, kjer se je
bridko zjokala. A tudi materi so pol-
zele solze po licih, ni pa smela in tudi
ni hotela zagovarjati hčerke.

Skozi solze je Metka že videla an-
gele, sv. Antona, sv. Miklavža, kako so
korakali iz sobe. Parkeljni so se valjali
po tleh, pri tem je stresel tretji kos-
matin poln koš orehov in sosedovega
Tončka na tla baš pred Metko. Tedaj
je reva pozabila vse gorje in hitela z
drugimi veselimi otroki orehe pobirati.
Vsak otrok si je nabral košek sladkih
nebeških orehov in lešnikov. Metka se
je že zopet smejala in vlekla svojega
parkeljna za jezik.

Dobra mamica pa je rekla zvečer,
preden je legla: »Na okno pa le nastavi,
mogoče te ima sv. Miklavž kljub
vsemu rad.«

Metka je nastavila in na vse zgodaj,
komaj se je daniło, tekla gledat. Krož-
nik je bil poln sladčic, poleg krožnika
sta ležali lepa mladinska knjiga in dol-
ga šiba z napisom »Laž ima kratke
noge.« Metka se je neskončno razvese-
lila fig, rožičev in peciva. Šibo je za-
taknila za ogledalo, parkeljna pa je
postavila na polico poleg šolskih knjig.
Malo nerodno se je počutila v njegovi
bližini. Zdelo se ji je, da jo vedno

opazuje in spominja na opomine sv.
Miklavža.

Drugega dne popoldne sta jo prišli
obiskat prijateljici Vana in Dana. Raz-
kazovala jima je darila, postregla z
nebeškimi sladčicami in orehi. — Dana
je vsa srečna pripovedovala: »Mene je
sv. Miklavž pobožal in pohvalil zaradi
lepih zvezkov in pravičnih nalog.«

»Mene je pa pohvalil,« je hitela Vana,
»ker imam najčednejša ročna dela in
ker ubogam na besedo. Prav nič me
ni pokaral.«

»O, mene tudi ne, samo hvalil in
božal me je,« je lagala Metka.

»Rumrururu-u-u,« je zagodrnjalo s
police. Prestrašena dekleta so pogle-
dala parkeljna in zdelo se jim je, da
je jezik še bolj stegnil. Hitro sta se
poslovili Dana in Vana, Metka je zbe-
žala k mami v kuhinjo.

»Zakaj se treseš?« jo je vprašala
skrbna mati.

»Saj se ne tresem,« je rekla Metka in
se skrila za štedilnik.

Zamolklo in grozno je parkelj zatulil
v sobi: »Rumrururu.« Metka je šklepe-
tala z zobmi.

Složno in srečno so sedeli Gornikovi
pri večerji in jedli pečen kostanj.

»Ali si že spisala vse naloge?« je
vprašal oče.

»Vse, prav vse,« se je zlagala Metka.
Parkelj na polici je zagodrnjal, Metka
je prebledela in popravila: »Samo ra-
čunske še nisem.« Parkeljnov jezik se
je zopet skrajšal do pasu.

Metka se je spravljala spat. »Otrok,
umij se, osnaži si roke in nohte,« ji je
zaklicala mama.

»Saj sem že,« je zopet lagala Metka.
Parkelj se je toliko vznemirjal nad
lažjo, da je kar padel s police. Metka
ga je pobrala in rekla mami: »Po nerod-
nosti sem ga sunila na tla.« »Rumruru-
ru« je godrnjal in godrnjal kosmatin,
dokler Metka ni popravila: »Mamica,
oprosti, zopet sem povedala neresnico.
Nisem se še umila, tudi zob še nisem
osnažila. Parkelj je skočil s police, ker
sem se zlagala.«

Mati je privila svoje ubogo dekletce
k sebi in rekla: »Metka, ali zdaj vidiš

in spoznavaš, kolikokrat na dan se zla-
žeš? Kdaj se boš vendar poboljšala?»

»Prav zdaj, mama, prav zdaj. Nikoli
več se ne bom zlagala.«

Ko se je Metka drugi dan vrnila iz
šole, jo je mati poklicala k sebi in vpra-
šala: »Otrok moj, kaj je bilo danes v
šoli? Ob devetih, ob pol desetih, ob
enajstih in ob tri četrt na dvanajst je
parkelj silno godrnjal.«

Metka je skrila obraz v komolec in
priznala: »Ob devetih sem se zlagala

mu se je oni dan še desetkrat, tako
globoko se ji je laž vkoreninila v srcu.

Doma je pravila naslednje neresnice:
»Dana in Vana pojdeti drevi v cirkus.
Moja šolska naloga je bila najboljša.
Ružo je danes gospodična učiteljica
posvarila zaradi slabe pisave.«

Proti součenkam se je lažnivo ba-
hala: »Moja mama ima lepo starinsko
skrinjico, polno draguljev in biserov,
dve zlati uri, tri široke zapestnice, uha-
ne in prstane. Nikomur jih ne kaže, sa-

pri prirodoopisu gospodični učiteljici,
da nam je dehor poklal deset piščan-
cev. Ob pol desetih sem pravila gospo-
dični, da smo pridelali na vrtu dvajset
kilogramov grozdja. Ob enajstih sem
šla iz razreda. Ko sem se vrnila, sem
strašila svoje součenke, da poslušaj go-
spod nadučitelj pred vrati, kako poje-
mo. Ob pol dvanajstih sem si izmislila,
da me glava boli, da sem smela iti na
dvorišče, kjer sem gledala, kako so se
igrale součenke prvega razreda.«

»Strašno,« je vzdihnila mati in debela
solza ji je spolzela po licu. Metki se je
krčilo srce in zopet je sklenila, da se
ne bo nikoli več zlagala. A kljub vse-

mo jaz jih smem videti, kadar sem
pridna« — »in kadar ne lažeš,« jo je
posvarila Zdenka.

Vsako jutro je sklenila uboga Metka,
da ne bo več lagala, mnogokrat je sti-
snila ustnice in tako še ujela neresnico,
ki se je baš odpravljala v svet. Vendar
je imel parkelj še veliko dela. Še celo
med gostijo, s katero so proslavljali
očetov god, je moral črni prijatelj za-
ropotati, tako da je Metko oblila rde-
čica, mati pa je hitro in glasno uka-
zovala strežeči služkinji, da je tako
prikrila sramoto.

Drugi dan v mraku je pa Metka zo-
pet debelo lagala: »Otroci, poslušajte!

Pri nas pa straši. Preteklo noč sem slišala, kako je stopicalo po hodniku. Vrata so se tiho odprla, v mojo sobo je stopila bela žena, hlad se je širil po sobi in — — in.»

»Joj,« so zaklicali otroci in tudi Metka, kajti parkelj na polici je neugnano godrnjal in stegoval jezik prav do kolen.

Po dolgem odkritosrčnem trudu se je Metka končno le odvadila grde lažnosti. Parkelj na polici je imel vedno in vedno manj dela, končno je bil popolnoma miren in zadovoljen. Še bolj zadovoljni, da, srečni so bili Metkini starši. Ona pa je bila vsa blažena, da je končno premagala slabo navado.

Manica Komanova

Ledene rože — čestilke božiča

Ko je tisti čas v revnem in mrzlem hlevcu betlehemskega zagledal luč sveta naš Odrešenik, je njegovo rojstvo počastilo vesoljno stvar-

stvo. Človeštvo ga je molilo, živina ga je skušala ogreti, divje zveri so ustavile krvavo morijo in se plaho

Jasnega čela in veselih oči je hodila v šolo, se igrala s prijateljicami in se hvaležno dobrikala dobrim staršem. Še celo parkeljna je imela rada. Ni se ga več bala, saj ji je pomagal, da se je poboljšala. Prijela ga je, pobožala in pri tem nehote pritisnila na skrit gumb, sprožila se je vzmet, dvignila parkeljno glavo. V glavi je bilo pisemce sv. Miklavža:

Ljuba Metka! Ker si se odvadila lagati, Ti podarjam sladčice, ki jih boš našla v parkeljnem telesu. Na veselo svidenje na predvečer mojega godu. Zbogom, dobro dete — Tvoj Miklavž.

bližale hlevcu, ptički so žvrgoleli najlepše melodije in vrhovi dreves so se priklanjali k tlom.

Veličastvo svetega trenutka je občutila celo mati zemlja, ki se je v nemem spoštovanju nalahno stresla v svojih temeljih. Ta tresljaj pa je vzbudil mile rožice, ki so spavale v prsti, pokriti z debelim snegom.

Pa so zaželele tudi rožice k svojemu novorojenemu stvarniku, da bi mu okrasile siromašno posteljo.

A kako naj pohite k njemu, ne-bogljenke male, ko še niso bile v kalu in sta jih tiščala v zemljo sneg in mraz!

In so poslale rožice samo svoje želje, svete in čiste, ki so prodrle zemljo in sneg in plavale kot lahen dih proti malemu Jezusu.

Ko so priplavale v bližino Gospoda, so v svetem spoštovanju in polne ljubezni poljubile okno revnega hlevca in oj, čudo — na oknu so se pojavili najlepší beli cvetovi... ledene rože, odposlanke v zemlji spečih cvetk...

Ledene rože — rože božične, čestilke Gospodove, pozdravljene, pozdravljene!